

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kehitysmaiden taloudellista kehitystä varten myönnettävien luottojen korkotuesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Suomen valtio voisi maksaa korkotukea sellaisista luotoista, jotka on myönnetty kehitysmaiden taloudellista kehitystä edistävien hankkeiden rahoittamiseen.

Esitys liittyy eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1987. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

YLEISPERUSTELUT

Kansainvälisistä kehitysluotoista annetussa laissa (925/69) säädetään kehitysmaille myönnettävistä kansainvälisistä kehitysluotoista. Tämän lain nojalla Suomen hallitus on vuosittaisten tulo- ja menoarvioiden käsittelyn yhteydessä tehtyjen päätösten rajoissa myöntänyt kehitysmaille luottoja, joiden ehdot ovat useimmissa tapauksissa olleet seuraavat: korko 3/4 prosenttia, laina-aika 25 vuotta, joista 7 ensimmäistä vuotta lyhennyksistä vapaat ja sitomisaste kotimaisiin hankintoihin 80 prosenttia. Luottojen lahja-aste on ollut pääsääntöisesti 70 prosenttia. Kehitysluottojen maksatuksiin valtion tulo- ja menoarviossa osoitetut määrärahat ovat olleet 5—10 prosenttia kehitysyhteistyömäärärahoista.

Eri kehitysmaiden taloudellinen tilanne ja ongelmat ja siten myös rahoitustarpeet ovat erilaiset. Lahja-apu ei yksin riitä kattamaan kaikkia niitä rahoitustarpeita, joita Suomen laajeneva taloudellinen yhteistyö eri kehitysmaiden kanssa edellyttää. Edellä mainitut kehitysluotot ovat ehtojensa puolesta lähes rinnastettavissa lahja-apuun, eivätkä näin ollen muodosta todellista vaihtoehtoa lahja-avulle. Lahja-apua täydentävän lisän Suomen harjoittamassa kehitysyhteistyössä muodostaisi osallistuminen korkotukea myöntämällä niin sanottuun sekarahoitukseen kehityshankkeissa. Sekarahoituksessa julkisia kehitysapuvaroja yhdistetään muuhun rahoitukseen siten, että ainakin osa kokonaisrahoituksesta on

sidottu hankintoihin antajamaasta. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kehitysapukomiteassa (DAC) on hyväksytty sekarahoituksen yleiset periaatteet, joista tärkeimmät ovat:

— sekarahoitusta käytetään vastaanottajamaiden kehityssuunnitelmissa ensisijaisiksi määriteltäviin hankkeisiin, joiden kehitysvaikutukset arvioidaan kehitysavun suuntaamisessa käytettävien perusteiden pohjalta;

— sekarahoituksen lahja-aste on vähintään OECD:n luoton myöntämisaikakohtana edellyttämä vähimmäisaste (1.1.1986 25 prosenttia);

— sekarahoituksen ehdot sovitaan kunkin vastaanottajamaan taloudellisen tilanteen mukaan;

— sekarahoitusta kanavoidaan vähiten kehityneille maille mahdollisimman suotuisin ehdoin ja kehitysavun käyttöä sekarahoituksessa taloudellisesti voimakkaammissa kehitysmaissa rajoitetaan;

— sekarahoitusta käytetään mahdollisuuksien mukaan kansainvälisen tarjouskilpailun pohjalta.

Lakiehdotuksen tavoitteena on kehitysmaihin suuntautuvien kokonaisrahavirtojen lisääminen. Kehitysapuvaroja käytettäisiin yhdessä muun rahoituksen kanssa niin, että kehitysmaille voitaisiin antaa luottoja edullisin ehdoin. Sekaluottoja käytettäisiin vain hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä kehitysvaikutus.

Sekarahoitus olisi osa Suomen kahdenvälisestä kehitysyhteistyötä ja sillä pyritäisiin laajentamaan ja syventämään Suomen ja kehitysmaiden välisiä suhteita lisäämällä kehitysmaissa tietoa suomalaisesta osaamisesta ja Suomessa käytettä-

vissä olevista voimavaroista ja parantamalla kehitysmaiden mahdollisuuksia käyttää kehitysohjelmassaan hyväksi suomalaista teknologiaa. Korkotukeen myönnettyt varat olisivat osa Suomen julkista kehitysapua.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Korkotukea on tarkoitus maksaa Suomen kehitysavun kohdemaissa sekä muissa matala- ja keskituloisissa kehitysmaissa toteutettavien hankkeiden rahoittamiseen. Edellytyksenä olisi, että kyseiset maat ovat luotto- ja vientitakuukelpoisia ja että niiden kehityspolitiikka on Suomen kehitysyhteistyöpoliittisten päämäärien mukaista. Vähiten kehittyneisiin maihin pyritäisiin ohjaamaan ensisijaisesti lahja-apua.

Tarkoituksena on, että korkotuella tuettua luottoa voitaisiin ohjata myös hankkeisiin, joita Suomi rahoittaa yhdessä Maailmanpankin, alueellisten kehityspankkien, muiden kehitysrahoituslaitosten tai muiden avunantajien kanssa.

Korkotuella tuettavaa luottoa on tarkoitus ohjata ensisijaisesti hankkeisiin, jotka liittyvät maaja metsätalouden, talouselämän perusrakenteen, rakennustuotannon ja teollisuuden kehittämiseen.

Hankkeiden, joiden rahoittamiseen korkotukea on tarkoitus maksaa, tulee edistää kohdemaan taloudellista kehitystä. Niiden tulee sisältyä kyseisen maan kehityssuunnitelmiin ja olla teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoisia. Tuen kohteena olevien hankkeiden tulee olla luonteeltaan välittömästi tuottavia tai luoda edellytyksiä tuottavalle toiminnalle. Korkotukea ei ole tarkoitus maksaa toistuvien tavara- ja laitetöimitysten rahoittamiseen.

2 §. Myönnettävien korkotukiluottojen enimmäismäärästä päätettäisiin vuosittain valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

3 §. Korkotuki voidaan lukea Suomen julkiseksi kehitysavuksi, mikäli sitä myönnettäessä on noudatettu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kehitysapukomiteassa (DAC) hyväksyttyjä julkista kehitysapua koskevia periaatteita. Ehdotuksessa esitetään, että korkotuella tuettavien luottojen yleiset ehdot vahvistai-

si ulkoasiainministeriö ottaen huomioon asiaa koskevat DAC:in periaatteet.

4 §. Luoton hyväksyisi korkotukiluotoksi ulkoasiainministeriö. Hyväksymisen edellytyksenä olisi, että luoton kohteena olevan hankkeen kehitysvaikutukset on arvioitu. Hyväksymispäätöstä tehtäessä tulee lisäksi ottaa huomioon kyseisen varainhoitovuoden tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä tehdyt päätökset sekä 3 §:ssä tarkoitettut yleiset luottoehdot.

5 §. Ehdotus sisältää määräykset ulkomaan rahan määräisen luoton vasta-arvon laskemisesta.

6 §. Korkotukiluottojen rahoitusjärjestelyt hoitaisi Suomen Vientiluotto Oy.

7 §. Ehdotus sisältää määräykset valtion varoista maksettavan korkotuen määrästä. Korkotukea maksettaisiin siten, että tuki yhdessä luotonsaajalta perittävän koron kanssa vastaisi Suomen Vientiluotto Oy:n rahoituskustannuksia lisättynä 0,25 prosentin korkokatteella.

Suomen Vientiluotto Oy:n rahoituskustannuksia ovat luoton rahoittamista varten hankitun lainan efektiivinen korkokustannus tai käytettäessä Suomen Vientiluotto Oy:n muita rahoitusvaroja, jolloin luottovaluutta on aina Suomen markka, kulloinkin voimassa oleva Suomen Pankin peruskorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä.

8 §. Ehdotus sisältää säännökset siitä, minä päivänä valtiokonttori suorittaa korkotuen ja minkä kurssin mukaan korkotuki maksetaan ulkomaan rahan määräisen luoton osalta.

9 §. Ehdotus sisältää säännökset luottovarojen käytön valvonnasta.

11 §. Laki liittyy eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1987. Se ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kehitysmaiden taloudellista kehitystä varten myönnettävien luottojen korkotuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Valtion varoista voidaan, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään, maksaa korkotukea kehitysmaiden taloudellista kehitystä edistävien hankkeiden rahoittamiseen tarkoitettujen luottojen osalta. Näitä luottoja sanotaan jäljempänä korkotukiluotoiksi.

2 §

Myönnettävien korkotukiluottojen enimmäismäärästä päätetään vuosittain valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

3 §

Korkotukiluottojen yleiset ehdot vahvistaa ulkoasiainministeriö ottaen huomioon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kehitysapukomiteassa (DAC) hyväksytyt julkista kehitysapua koskevat periaatteet.

4 §

Luoton hyväksyy korkotukiluotoksi ulkoasiainministeriö arvioituaan korkotukiluotolla rahoitettavan hankkeen kehitysvaikutukset.

5 §

Ulkomaan rahan määräisen luoton vasta-arvo lasketaan Suomen Pankin asianomaisen valuutan sinä päivänä voimassa olleen myyntikurssin mukaan, jona ulkoasiainministeriö on hyväksynyt korkotukiluoton.

6 §

Suomen Vientiluotto Oy rahoittaa korkotuki-

luoton ja tekee luottosopimuksen korkotukiluoton saajan kanssa.

7 §

Valtion varoista maksettavan korkotuen määrä on Suomen Vientiluotto Oy:n korkotukiluottoa varten ottaman lainan korkokustannusten ja korkotukiluoton vuotuisen koron erotus lisättynä 0,25 prosenttiyksiköllä.

Siltä osin kuin Suomen Vientiluotto Oy on käyttänyt korkotukiluoton rahoittamiseen muita kuin tarkoitusta varten hankittuja varoja, katsotaan 1 momentissa tarkoitetuiksi korkokustannuksiksi kulloinkin voimassa oleva Suomen Pankin peruskorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä.

8 §

Valtiokonttori maksaa korkotuen Suomen Vientiluotto Oy:lle sinä päivänä, jona korko luoton ehtojen mukaan on suoritettava.

Ulkomaan rahan määräisen luoton osalta korkotuki maksetaan kaksi pankkipäivää ennen koron erääntymispäivää voimassa olleen Suomen Pankin asianomaisen valuutan myyntikurssin mukaan.

9 §

Ulkoasiainministeriön ja Suomen Vientiluotto Oy:n on valvottava, että korkotukiluotto käytetään luoton hyväksymisestä korkotukiluotoksi annetussa päätöksessä määrättyyn tarkoitukseen. Suomen Vientiluotto Oy on velvollinen antamaan ulkoasiainministeriölle tietoja, jotka ovat tarpeen sen toteamiseksi, että korkotukiluotto on käytetty hyväksyttyyn tarkoitukseen ja että sovitut ehtoja on muutoin noudatettu.

10 §

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa valtioneuvosto.

11 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ulkoasiainministeri *Paavo Väyrynen*